

Hals
Arkiv

Huse og gårde i Holtet

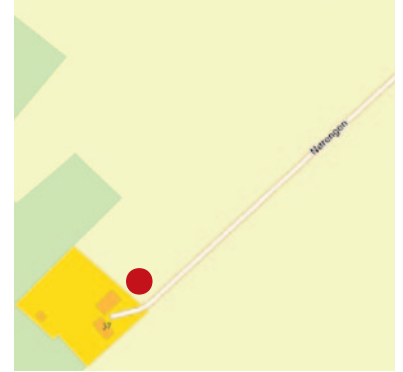
Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af Tove Michelsen, Orla Poulsen og Klem Thomsen.

Tekst af Klem Thomsen

Redigering og billedvalg af Asbjørn Thomsen

Nøringen 37, Nørtoft, Holtet

Gåser By, Øster Hassing, matrikel nummer 12b

Nørtoft på Nøringen 37 fotograferet i 1920'erne. Manden er Jens Andreasen, der ejede husmandsstedet i mange år.

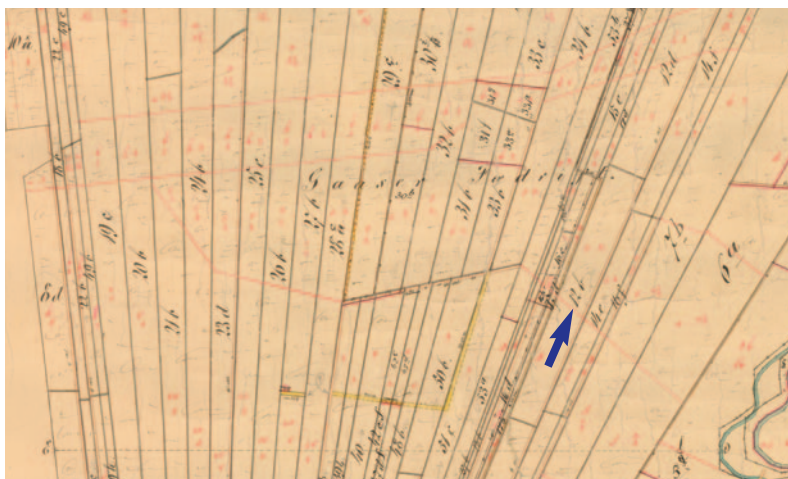
Foto:
Hals Arkiv, B22223.

Ejendommen Store Toftegaard i Gåser, som i dag hedder Vester Toftegaard og som er beliggende på nutidens Sønderskovvej 233, får ved udskiftningen ¹⁾ af Gåser By i 1797 foruden jorderne i Gåser også tildelt et stykke af overdrevet ²⁾ i Gåser Kær, nord for nutidens Holtet by.

Ved årsskiftet 1877/1878 overtager Ane Marie Poulsdatter ejendommen Store Toftegaard i Gåser. Kort efter overtagelsen udskiller hun jorden i Holtet, således at ejendommens jorder i Gåser får matr. nr. 12a og jorderne i Holtet matr. nr. 12b. Måske er parcellen i Holtet for stor til at være

salgsbar, eller måske er der bare flere penge i at udstykke i mindre parceller, men faktisk er, at hun fra denne parcel senere frastykker matrikelnumrene 12c (Holtetvej 16), 12d

På udsnittet af matrikelkortet for Gaaser By fra 1892 er matrikel 12b markeret med blå pil.

1) Udskiftningen betegner omfordelingen af landbrugsjorden under Landboreformerne fra 1700 til 1850. Landbrugsejendomme flyttede mange steder fra landsbyerne ud på de nye marker. Udskiftningen hang nøje sammen med ændringen fra fællesdrift til bøndernes ansvar for dyrkningen af deres egen jord. Mange steder skete udskiftningen ved en blokudskiftning, hvor hver gård fik et så firkantet areal som muligt. I Gåser fandt udskiftningen sted i år 1797.

2) Overdrevet var før udskiftningen updyrket engareal, som typisk blev brugt til græsning for kvæg m.m. Det var oprindeligt ejet af landsbyen i fællesskab og var som regel beliggende i udkanten af landsbyen.

Nøringen 37, nyopført efter branden i 1936. I 1936 er stedet ejet af Søren Andreasen.

Foto:
Hals Arkiv, B11576.

(Nøringen 38) og 12e (hører først til Holtetvej 18, senere til Nøringen 38, og i dag til Nøringen 17). Den resterende del af matr. nr. 12b - med et hartkorn³⁾ på 1 skæppe og 2¼ album - bliver i 1883 en selvstændighed enhed, med adressen Nøringen 37.

1883

Ved skøde af 4. juni 1883, tinglæst⁴⁾ 15. juni, sælger "Ane Marie Poulsdatter af Toftegaard i Gaaser" den udstykkede parcel matr. nr. 12b til "Ungkarl Jens Andreasen af Holtet". Prisen for parcellen er 1.400 kr.

Kort efter overtagelsen, i november 1883, giftes i Øster Hassing kirke "Ungkarl Jens Andreasen paa Starbæk; født i Ulsted 7/5 57. 26 Aar gl. [og] Pigen Bodil Marie Jakobsen paa Starbæk; født i Øhassing 23/6 55. 28 Aar gl.". Alt tyder således på, at begge ægtefæller arbejder på gården Starbæk (Aalborgvej 249), mens den nyindkøbte parcel bebygges.

Ægteparret får børnene Maren Oline i 1884, Jacob i 1885, Andreas Lasarus i 1887, Ane Marie Christine i 1890, Søren Christian i 1892 og Nielsine Sørine i 1895. Alle seks børn er født på Holtet, hvor faderen angives at være husmand, så formentlig er alle børnene født på ejendommen på Nøringen 37.

Det ældre ægtepar er Jens og Bodil Andreasen på Nøringen 37, Holtet, fotograferet i 1920'erne. Jens Andreasen var ældste bror til fotograf K. P. Andreasen, Ulsted.

Foto:
K.P. Andreasen, Hals Arkiv, B22391.

Ved folketællingen i 1890 bor ægteparret Bodil Marie og Jens Andreasen på ejendommen i Holtet med de tre ældste børn: Maren, Jacob og Andreas. Desuden bor hustruens far, Jacob Svendsen, hos parret. I 1891 dør Jakob Svendsen, "Fattiglem paa Holtet", 68 år gammel.

Ved folketællingen i 1901 bor de fire yngste børn - Andreas, Ane Marie, Søren og Nielsine - hjemme hos forældrene.

Ved folketællingen i 1906 bor tre børn hos forældrene - Maren, Søren og Nielsine.

3) Hartkorn var en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). Da al betaling foregik med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det "hårde korn" eller *hartkorn*.

Hartkorn målttes i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Hartkorn blev brugt som skattegrundlag på landbrugsjord frem til 1903.

4) Tinglæst. Tidligere blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningssloven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i et offentligt retsmøde.

Jens Andreasens 80 års fødselsdag 7. maj 1937. Jens sidder omtrent midt i billedet, omgivet af hele slægten Andreassen og venner. Alle navne kan ses på Arkiv.dk B12757.

Foto:
K.P. Andreasen,
Hals Arkiv, B12757.

Ved folketællingen i 1911 bor Nielsine og Jacob hjemme, og derforuden sidstnævntes hustru og to børn.

Ved folketællingen i 1916 bor kun den yngste, Nielsine, hos forældrene.

1920/1921

Den 24. april 1920 underskrives en købekontrakt, hvormed hus-ejer Jens Andreasen af Holtet sælger sin ejendom til Ludvig Marinus Jensen sammesteds. Ejendommen består uændret af matr. nr. 12b med et hartkorn på 1 skæppe og 2¼ album. Overtagelser sker den 1. november, og købesummen er 4.000 kr.

De reelle udgifter bliver dog højere, for i forbindelsen med handlen kommer sælgeren og hans hustru på aftægt⁵⁾ på stedet. Købekontraktens punkt 5 starter nemlig således: "Som yderligere Vederlag for Overdragelsen forpligter Køberen herved sig og efterfølgende Ejere af den herved solgte Ejendom til, saalænge jeg [Jens Andreasen] og min Hustru Bodil Marie Andreassen eller en af os lever, at indrømme os eller den længstlevende af os, saalænge vi eller en af os lever, den udelukkende brug og Afbenyttelse af det Værelse, der ligger østen for det nuværende Soveværelse, samt saa-

længe at levere os eller den længstlevende af os 5000 Stk. gode velbehandlede Skudtørv af almindelig Størrelse og god Kvalitet aarligt at levere os paa vor Bopæl inden hvert Aars 1ste September 3 Tdr Kartofler aarligt at levere om Efteraaret 3 Tdr. Rug aarligt at levere med ¼ Del hver 1 Jan. 1 April 1 Juli og 1 Okt. 25 Kilo godt frisk fersk Griseflæsk aarligt at levere inden Jul, 1 Liter sød ren velsiet og uforfalsket Komælk daglig, og ½ Kilo godt Frisk og uforfalsket Mejerismør hver Uge, hvilke Naturalpræstationer alle skal leveres os paa vor Bopæl". Der følger mere i aftægtskontrakten, bl.a. om retten til at benytte ejendommens brønd, om retten til færdes på ejendommen, om ydelse af fornøden pleje og pasning, og sluttelig om pligten til at bekoste aftægtsægteparrets "Begravelser overensstemmende med Egnens Skik og Brug".

Skødet underskrives den 30. december 1920 og tinglæses den 7. januar 1921. Aftægtsydelsen påføres samtidig ejendommen som en hæftelse med en årlig værdi på 300 kr. "+ 2 Begravelser af 300 Kr".

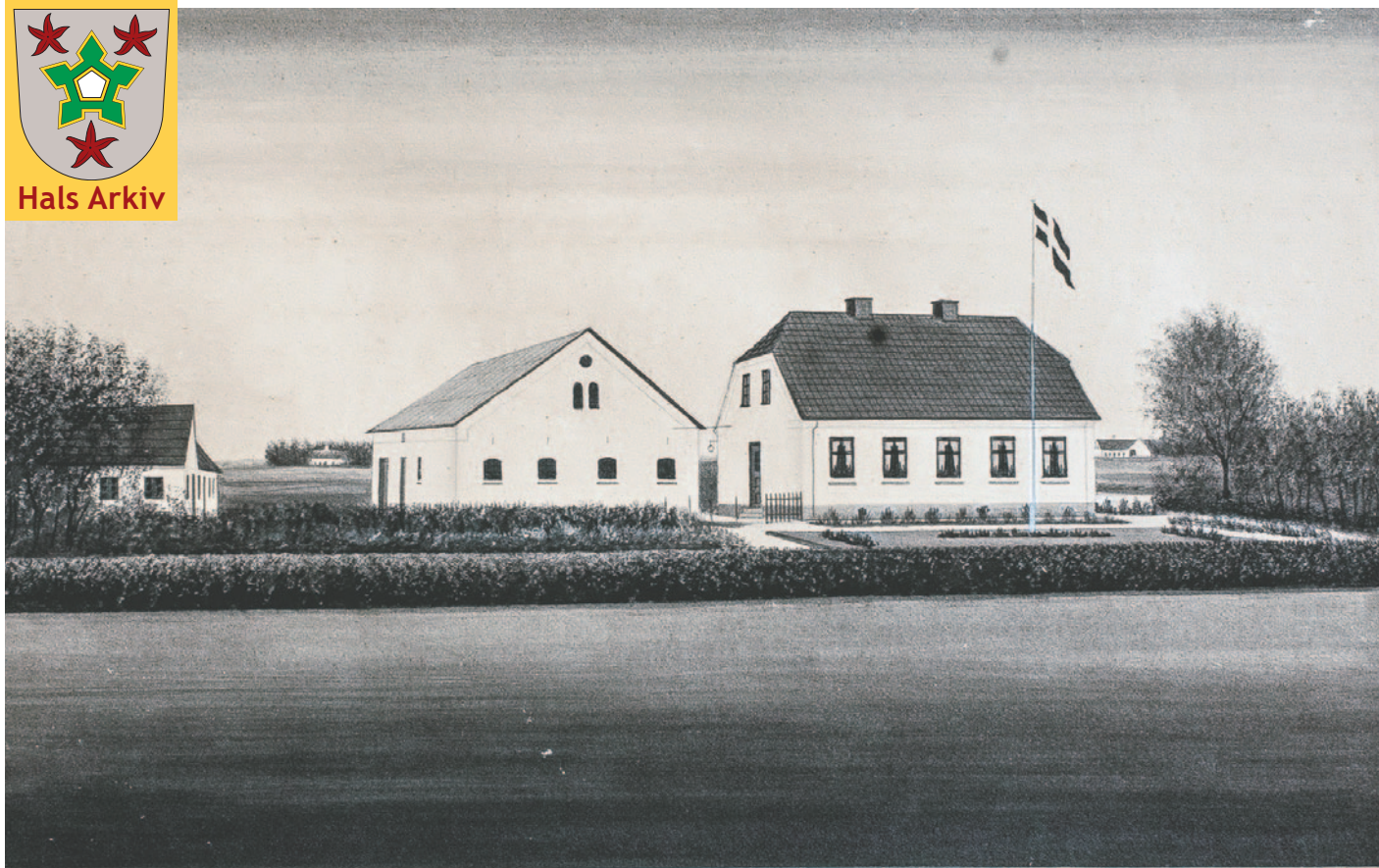
Ved folketællingen i 1921 finder vi ægteparret Ludvig Marinus Jensen (født 1886 i Dronninglund) og Marie Jensen

(født 1900 i Øster Hassing) på stedet på Nøringen 37, som i denne folketælling kaldes for Nørtoft. Ludvig Marinus Jensen ejede i øvrigt huset på Alleen 9 i Øster Hassing i perioden 1917-1922. Ægteparret har seks hjemmeboende børn: Lavrids Marius (1912), Dagny Marie (1913), Bodil Marie (1914), Svend Osvold (1915), Jens (1917) og Karla Lavra (1920), alle født i Øster Hassing. Alle ovenstående fødeår stammer fra folketællingen og kan derfor være lidt usikre. Desuden er aftægtsægteparret Jens Andreassen og Bodil Marie Jensen at finde på stedet.

1924

Ved en købekontrakt underskrevet 26. april 1914 sælger Ludvig Marinus Jensen ejendommen til Søren Christian Andreassen. Køberen er søn af aftægtsægteparret Bodil Marie og Jens Andreassen og født på

5) Aftægt er en aftale, hvor en ny ejer (eller fæster) af en ejendom forpligter sig til at underholde den tidligere ejer og hans eventuelle ægtefælle, så længe de lever. Det aftalte blev oftest fastsat ved en aftægtskontrakt med ydelsernes art: bolig og fødevarer og brænde samt levering. Kontrakten blev tinglyst på ejendommen, men kunne også indskrives i skødet eller som her i købekontrakten.

Nordtoft. 1939.

Nørtoft - tegnet af gårdmaleren Skryds-Peter i 1939, med navnet Nordtoft, som de daværende ejere kaldte husmandsstedet dengang.

Peter J. Pedersen, Hals Arkiv, B22223.

ejendommen i 1892. Det bemærkes i købekontrakten, "at Ejerne af Matr. Nr. 12d og 12e har Ret til Færdsel ad en 7 Alen bred Vej over Ejendommen, at Ejendommen har Ret til Færdsel ad den udlagte Vej langs østre Side af Matr. Nr. 12c ifølge Skøde læst 15 Juni 1883, og at der den 22 Feb. 1901 er læst Deklaration om Udlægning af en Vej over Matr. Nr. 12b".

Med de mange udstykninger i området er det vigtigt, at alle ejendomsbesiddere kan komme til og fra deres ejendomme. Købesummen er 4.600 kr. Endvidere gøres opmærksom på, at køberen samtidig overtager aftægtsforpligtelserne for "Jens Andreasen og Hustru", køberens forældre. Skødet underskrives den 3. maj og tinglyses den 23. maj samme år.

I 1919 var "Søren Christian Andreasen, Ungkarl, Arbejdsmand af Holtet, Øster Hassing Sogn født der den 9. August 1892 [og] Christine Hansine Thomine Christensen, Pige, hjemme på Hals Mark, Hals Sogn, Kjær Herred, født paa Hølund Mark, Øster Hassing

Sogn, Kjær Herred, d. 6. Marts 1895" blevet gift i Hals kirke. Ægteparret havde fået sønnen Svend Erik i 1920 og Evald i 1922, begge børn er født på Holtet. Ved førstnævntes fødsel angives faderen at være arbejdsmand, ved sidstnævntes fødsel at være indsidder, dvs. at familien sidder til leje. Disse fire personer flytter nu ind i huset på Nørengen 37, hvor de er at finde ved folketællingen i 1925 sammen med aftægtsægteparret Bodil Marie og Jens Andreasen.

I 1926 får ægteparret Kristine og Søren Andreasen datteren Edith; nu er faderen husmand på Holtet, på Nørengen 37. I 1929 dør Søren Andreasens mor, aftægtskonen Bodil Marie Andreasen på "Kamelianer Klinikken" i Aalborg.

Ved folketællingen i 1930 bor Kristine og Søren Andreasen på Holtet sammen med deres tre børn - Svend, Evald og Edith - og Søren Andreasens far, aftægtsmanden Jens Andreasen.

Ved folketællingen i 1940 bor der ingen børn hjemme, men aftægtsmanden bor der stadig.

I 1949 dør Jens Andreasen, "Aldersrentenyder, fhv. husmand på Holtet".

Ifølge de offentlige registre bygges der nyt stuehus i 1939. Disse oplysninger er tit usikre for ældre huse og er det formentlig også her. Snarere er stuehuset bygget i 1942, hvor Søren Christian Andreasen hjemtager et lån på 6.500 kr. i "Husmandskreditforeningen".

Kristine Andreasen dør i 1982 og Søren Andreasen i 1992. Begge begravnes på Gåser kirkegård, men forinden var ejendommen blevet solgt.

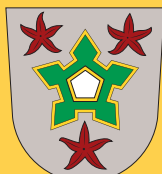
19xx

På grund af hul i de tilgængelige digitaliserede ejendomsoplysninger kendes næstkommende ejerskifter ikke, hverken hvad angår årstal eller alle ejerne. De næstkommende oplysninger er primært baseret på hukommelsen hos lokale med tilknytning til Holtet området. Først i 1992 er vi igen på hel sikker grund.

o.1954

Omkring 1954 flytter Inga og

Fortsættes næste side

Nørengen 37
fotograferet
sommeren 2025.

Foto:
Tove Michelsen,
Hals Arkiv, B22889.

Gunnar Larsen fra ejendommen Portugal på Hedegårdsvej 22 i Øster Hassing til Nørengen 37 i Holtet. Med ægteparret følger Birgit (født 1945 i Gandrup), Kirsten (født 1947 i Gandrup) og Annie (født 1948 i Øster Hassing). På Holtet fødes Grethe i 1956. Ægteparret flytter snart efter fra Holtet, for i 1959 får de Karin og i 1960 Henrik, som begge er født på "Møhlholts Mark" i Hals sogn.

o.1958

Hvem næstkommende ejer er vides ikke, men måske nedenfor nævnte Christian Dickmann.

o.1972

Senere flytter Inge og John Kragh på Nørengen 37, hvor de angiveligt bor i perioden 1972-1979. De købte ejendommen af en Christian Dickmann, og de solgte ejendommen til en kvinde, hvis navn ikke huskes, men hun menes at have en til-

knytning til Ulsted Kro.

Inge Kragh er lærer ved Gandrup skole. Parret køber senere grunden på Østervang 51 i Gandrup, hvor de bygger hus.

o.1979

Hvem køberen i 1979 er, vides som nævnt ikke.

o.198x

I 1987 og 1990 står Ole Ellidshøj Mikkelsen som ejer i forbindelse med kommunale sager.

1992

20. november 1992 får Inge Holmkvist Mikkelsen adkomsten⁶⁾ til stedet på Nørengen 37 ved fremvisning af skifteretsattest, så hun har formentlig været gift med den forrige ejer.

1994

Ved skøde tinglyst 14. september 1994 overtager Kurt Overgaard og Conny Jørgensen stedet med en halvpart til hver.

1996

Ved skøde tinglyst 14. november 1996 overtager Rikke Als Jørgensen og Bent Ankjær Pedersen ejendommen på Nørengen 37 i lige sameje.

1999

Den 3. november 1999 overtager Henrik Ravnholt Henriksen og Karina Larsen, senere Henriksen, i fællesskab ejendommen på Nørengen 37.

Stedet består i dag [nov. 2021] af matr. nr. 12b med et jordtilliggende på 13.706 m², ca. 2½ tønder land. Alt tyder på, at ejendommens størrelse har været uændret siden udstykingen i 1883.

5) Adkomst betyder "en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, f.eks. et skøde, kaldes et adkomstdokument. Dette kan også være en skifteretsattest.